

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗΣ ΔΥΣΗΣ Ι

Ενότητα #1: Τεκμήρια

Τα «τυπολόγια» του Μαρκούλφου

Νικόλαος Καραπιδάκης
Τμήμα Ιστορίας

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

πρόγραμμα για την ανάπτυξη

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗΣ ΔΥΣΗΣ Ι

Τα «τυπολόγια» του Μαρκούλφου

Τα «τυπολόγια» συνιστούν ένα είδος μοντέλου για τη σύνταξη δικαιοπρακτικών κειμένων. Τα παλαιότερα χρονολογούνται περίπου από το έτος 600. Η πλουσιότερη συλλογή είναι αυτή του Μαρκούλφου και χρονολογείται από το έτος 730 περίπου. Ο Μαρκούλφος ήταν ένα ανώτατο στέλεχος της αυλής των Μεροβιγγίων και συνέθεσε τη συλλογή του μετά την ολοκλήρωση της σταδιοδρομίας του.

Αναλύστε τις οικονομικές και κοινωνικές σχέσεις που προκύπτουν από τον παρακάτω τύπο συμβολαίου. Στη συνέχεια να αναφερθείτε στις κοινωνικές τάξεις όπως αυτές διαμορφώνονται στο βασίλειο των Φράγκων. Συγκρίνετε, επίσης, τις σχέσεις αυτές με εκείνες της Αρχαίας Ρώμης.

«Απόσπασμα

Στον κύριο και αδελφό του ο τάδε

Καθώς με ευεργέτησες με [αριθμός] σόλιδους για να αντιμετωπίσω τις δυσκολίες μου και σύμφωνα με ό, τι αποδέχτηκα, συμφωνήσαμε ότι, μέχρι να μπορέσω να αποπληρώσω από τη δική μου περιουσία, θα είμαι στην υπηρεσία σου και κατά τις διαταγές σου και αυτές των υπαλλήλων σου, [αριθμός] μέρες την εβδομάδα. Αν θα είμαι αμελής ή θα καθυστερώ θα έχεις το δικαίωμα να με τιμωρείς σωματικά όπως και τους άλλους δούλους σου (servientes). Όταν θα μπορέσω να αποδώσω τους σόλιδους, θα πάρω πίσω την εγγύησή μου, χωρίς τη μεσολάβηση μιας πράξης ακυρώσεως».

Μερικές ερμηνευτικές οδηγίες για διευκόλυνσή σας:

Ο λέξη δούλος (servus, serviens) μπορεί να σημαίνει τον σκλάβο, με τη σημερινή σημασία της λέξης, δηλαδή ένα μέρος της κινητής περιουσίας του κυρίου του αλλά σημαίνει σπάνια τον καλλιεργητή της γης. Ο servus όμως, που σύμφωνα με αυτά τα τυπολόγια αλλοτριώνει ένα μέρος της κοινωνικής του θέσης (status), παραχωρώντας την εργατική του δύναμη με τη μορφή τόκου για ορισμένες μέρες την εβδομάδα, είναι ένας ελεύθερος άνθρωπος. Ξαναβρίσκει την ελευθερία του αφού αποπληρώσει το χρέος του. Σε άλλα κείμενα της εποχής, servus, σημαίνει τον καλλιεργητή που φορολογείται για τη γη που καλλιεργεί, υπαγόμενο σε μια κοσμική ή εκκλησιαστική περιουσία.

